

Յարեկուն զի՞ն Ա. Թօլոսոյ համար	180 զ.
Ճ. Գառառաց աց	2 10 Մ է ճ.
Վ. Կյանքաւեց Ա. Թօլոսոյ	2 90 զ.
Ճ. Գառառաց աց	2 3 Մ է ճ.
Խըսքանչիւր թերթի զի՞ն	50 ֆր.
Կանոնացման տողը մէկ անգամի համար 3 զուրուշ, երկու անգամի համար 2 զուրուշ, աւելի անդամներու համար զատ սակարկութիւն կրլլու:	

Գուրսա գայած լրագրութեան
շախքը խմբադրութեան գրութեան
լրագրոյն գերաբերեան շահան
կամ որ եւ իցէ գրութիւն խարացիր
—Տնօրէնին պիտի ուզդուիր, և Պա-
լիս, Զինիլի խան, Մատիսի գրասեն-
եակը,

ԳՐԱԴՐԱՆՑԻ ԱԶԳՈՅԻ ԲՈՒԺՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵԿ ՏԱՏԵԱԿԱԾ

ԿԱՌԱՋՎԵԼՈՒ 29.ԳՐԱՏԱՐԵՐԸ

ՊԱՀԱՔՑՈՒԹ

Հնատրացի հեռագիրն և մայլաքաղաքիս լրագիրներն առկեց քանի մը շարաթ առաջ Լահեճի խոդերը յուղեցին, որ թէպէտ քաղաքական մեծ խոդիր մը չեր, բայց և այնպէս քիչ մնաց որ Անդզիս և Բ. Դրան պէս երկու հին գտնակիցներ իրարու գէմ հաներ ի՞նչ է Լահեճ եւ ի՞նչ կարեւութիւն ունի, որ այսպիսի մեծ հետեանք մը կարենայ արտագրել: Անունն անգ ամ գրեթէ չլուսած փաքրիկ երկիր մը, Արագիս մէկ անկիւնը: Բայց ի՞նչ գործ ունի հոն Սնդզիս:

Սնդզիա՝ իւր Հնդկաստանի մեծ գաղթականութեան ճանքուն վրայ նաւահանգիստ և ամբոց մուշեննալու համար Ասիական ձիպրալթար մը ձեռք անցուցած է, որ Ասէն կը կոչ արաբական թերակղղւոյն հարաւային արևեմունան կողմը, ուր իւր նաւելն հանգիստ կամաւն և ուրկէ Յմանի ծովան կը տիրէ, ծովասպատակներն ու գերավաճառ նաւերը կը վանէ կամ կը ձերբակալէ, և ծովու վրայ վաճառականութիւնը կը պաշտպանէ, Ասէն աւազուտ ապառաժ մ'է, ուստի Ասդզիա անոր անմիջակէս սահմանակից գտնուած Լահէճի կմիրն իբեն դաշնակից ըրած է տարեկան հարիւր քառասուն հազար լիբրայէն աւելի առնիկ մը կապելով անոր, և այն երկրէն կը տանի Ասէնի համար պէտք եղած ջուրն ու բերքը:

կը մնայ գիտնութեալ թէ ը. Դրան իշխանութիւնն ինչպէս հասաւ մինչեւ հսն. Արարական թերակղզին թէպէտ ժամանակաւ. Օտաննեանց ձեռքն անցած էր, բայց քիչն մ'ետքն Արարաները գարձեալ անկախութիւն ստացած էին. վերջին տիրապետութիւնն եղիպտոսի փախարքայ Մէհմէտ Ալի փաշայի ողբի անուանի խպրահիմ քաշան ըրած էր, որ Մէքքէէն մինչեւ Նէճու գնաց՝ վանելով վահապիերին, այն մալեռանդ ացանդաւորաներն որք ծխտիստ ծխողներն և մետաքսեաց բզեստ հանդնողները մոհուամբ կը պատժեն. սակայն Հաղիւ խպրահիմ փաշան ետ գարձաւ, արարաները սաքսափելի ապըստամբութիւն մը հանեցին, և Եղիպտացիները կատարելով իրենց անկախութիւնութեանն

Այս ժամանակէն մինչեւ մեր օ-
րերը կոցսերական կառավարութեան
իշխանութիւնն արտադրան թերա-
կըզգոցն մէջ գլուխէ մառցուած էր .
տակայն առկէց քանի մը տարի առաջ
արև ելեան կողմէն Սիստամի փուշան՝
Պազտատի կուսակալ գտնուած ժա-

Անդպիսական բանակը խոր վրանին
մէջ և ժամու կէտի չափ տեսակցեցաւ անոր հետ, և խօսուց անոր որ
անդպիսական կառավարութիւնն եր-
բէք չիրնար ընդունիլ և էմինի վայի-
ին կողմանէ Հաճէծի էմիրին և իրեն
եզրօրը մէջ եղած միջամտութիւնը,
և կը փափաքի որ Օսմանեան զօրքե-
րը Հաճէծի և Հոգհազիի սահմաննե-
րէն գուշա ելնեն՝ ըստ խոստման Բ.
Դրան : Ասոր վրայ իզզէթ էֆէնտին
եւս գարձաւ Սամասա երթալու հա-
մար : Սակայն լիովանակէ Սանասա գառ-
նալու, Հաճէծն միտյն Վէ մըսն հեռի
Զայտա դնաց , ուր Հաճէծի էմիրին
եզրայրն Ապտուլլահ անուն՝ փախչե-
լով անոր հետ միտցաւ : Խոկ Օսման-
եան զօրքերն՝ ութ հարիւրի չափ՝
թայիզ ըստած տեղէն ենինլով գէպի
արևելքան կոզմը Քիւթթապի լո-
ւած տեղը գնացին : Բարեբաղդարար
Հաճէծի վրայ չեկան, ուր Անդպիսական
զօրքերը քիչուո՞ր ըլլալով ետ քաշ-
ուելու պիտի պարաւորիէին , բայց
Անդպիսական տէրութիւնն եւս չպիտի
քաշուերի Դեկանմիւերի չորսին , ըստ
նոր տումարի , Հաճէծի երկրին մէջ
գտնեւող Օսմանեան զօրաց մնացոր-
դըն ալ մեկնեցաւ : Ե՛լուակի թէ Օս-
մանեան զօրաց հրամանատարը՝ մեկ-
նելու հրամանն արտասուալից աչօք

ընդուներ է , և լահեծի հմիլին եղա-
քայրն՝ Ապտո զահ՝ իրեն կմիր ըլլա-
լու համար եղած խռովաճանց ՚ի գերե-
ելնելը տեսնելով քիչ արտմաթիւն
զգացած չէ :

պատժելու գնային, որ մինչդեռ Անդ զիս տէրութենէն ուսուցիվ ստանար, անորդ դէմ թշնամութեան ձեռնարկած էր :

Այսպէս վերջացաւ տհա լահճի
խնդիրն՝ որ ապահով մը Հանարայի և Բ.
Դրանի կառավարութիւններն զբա-
ղեցուց:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անտրքան Յունվ.
Անդզիոյ գլխաւոր նաւահանգիստները
գտնուած ցորենի մթերքը խփա քիչ է:

Մատրիտ 7 յունիվ
Կարիք-ազինելի ապստամբներն անձ-

Էպատուրը ըլլալում միաք չունին, և չսաստիկ կը շահ կը ակն էն :

Գամաւորաց գէնքերաւունց առնուիլը կը
շարունակէ երկրորդ մէջ՝ առանց խորվուա

Պ. Պատոթէլար սպառկապէս կը բողոքէ

Գլետական հարաւածին դէմ:
Լոնտքա 7 յունվ.
Պաշտօնէ քաշուած բայց սոճիկ ըս-
տացող սպայ մը՝ Քէ մալլիձի գտաքսն սպան-
նելու փոքր մը ըրբաւ, բայց բարեբաղդա-
բար չկրցաւ յաջողիլ:

Ղանչյ 7 յունիք:
Բէնանկէն եկած վերջին լուրերուն
նոյնըլովի զօլանտացիք ՚Քրամը սնը և մբա-
կոծել սկսան Պաթբավիացի զօրականք նե-
ցութիւն կը գրեն քօլուայէն և ուրիշ հի-
ւանուռենինեռու:

Թէ հրան 8 յունի.
Ա. Ալ. օմէ էրի երկրաշաղիները թէթի
ու թէ հրանի մէջ շինուելիք երկաթուղոյն
80 քիլոմէթրօի այսինքն մէկ երրորդին
չափ երկացնաւթեան յատակագիծը շի-
նեցին և հիմա ճանբան շինութիւնը մեծ-
փութ ով յառաջ կը տարուի : Աւստրիացի
երկրաց էտ մը՝ Տոքի որ ֆիձ զոր Պ. Ա. օ-
թէր զրկած էր, կը ծանուցանէ թէ Քառ-
պինի մօս՝ երկաթուղոյն ճանբան վը-
րայ՝ գետնածութիւն ընդարձակ հանք մը

Այս ամեր է:
Վիճակում 8 յունի:

Ավագ պատրիարքութեան կայսեր :

Սպանից նոր կտուավարութիւնն օստար
տէրութեանց քով դանուուզ սպանիական
գեոպահներուն շրջաբերական մ'ուղղեա-
լով յանգար ծի պետական հարուածին
հարկաւոր ըլլալը կը հաստատէ և միան-
չանցն կը յայտնէ թէ պահպահագական
հանգրավեռութիւնն հաստատ պիտի բռու-
նէ :

Digitized by srujanika@gmail.com

ձանեցը լրացնել, այն է՝ տպայոց վարժաւ-
քանց հիմնավիճակութիւնը կառացանելու-
իրենց անձնական ծախքովը. այս լուրը
երբ տպայութեցու հաստրակաթեան միջ՝
չեմ կրնոր նկարագրել . . . Խմբակիր

ԸՆԿԱՆ ՏԱՐԴԱՆ ՆԻՉՈՒՄՆԱՄՔՆ
Գիրինչի ՁՈՅՆ,
ՄԵՊԱՍՏԸ, ՈՒՄՈՒՄԻԵՔ ԳԵՅՈՆԵՆՏԱՆ ՏԸՐ
Գիրինչի ՄԱՏՏԸ:

ժաղավրդոց ունեցած պարագաւթիւնը և
սրբութեաչ մազքէանքները թէ՝ բարե-
րագ հանդացելըն հոգ այսն և թէ նո-
րա աղջիւ ընտանեացը կենացն և բարե-
կենդանութեանը համար , որոց վասն
յատկապէս շնորհակալութեան ուղերձներ
ուզգուեցան ու աղջուափայլ Աճէմեան
ընտանիքն բոլոր ծովովորդոց կողմանէ ըս-
տափագրեալ : Գենք կրնար նուև առանց
յիշտուակթեան անցնիլ թէ այս երեք
պայտաքաք խոսացան ուեզւոց . « Հայոս-
տան անոն ընկերութեան 100 քրիմից
ուիի նուիրել և միանգանցն ընկերու-
թեան պաշտպան կանքնիւ արգեն ուրիշ
տաթով հրատարակուած է այսն ընկերու-
թեան ազգօգութ նորագալը որ է բարձ-
րագ ան ուսմանց համար երկրարդական
գիշերօթիկ վարժարան մի հաստատել .
Երկու տարի է այսն ընկերութեան հաս-
տառութիւնը , և անի 280ի չափ ընկե-
րակից անդամք ։ որոց իւրաքանչիւրը
պարտաւորեալ է տարնկան առան և ամեւ
Փրանք սուրբ հասուցանել , և կարծիմ
թէ հաղար չորս հարիւր քրիմիցի չափ զը-
րամազ լուիս մը գ այսած է . և երբ այս-
սիսի վարժարանի մը համար այտք եղած
եկածուաները կատարելապէս ունենայ ,
ոյն առան վազմանը պիտի բացաւի :

Ահաւասիկ . . . Տեր, Սեծտամբուռ
Աթը ըն աղաս Աճեմեանի յուղարկաւարու-
թեան մեծացուք հանդիսին և իւր որդ-
ւոց բարերարութեան նկարադրութիւնը,
որն որ կը խնդրեանք ձեր տպով ուստ լր-
աւագրին մէջ հրասարակելու բարեհամձիք
ի միտիմ տրութիւն շայց և ՚ի բարեհա-
խանձ օրինակ այլոց բաղմանիւ մեծա-
տանց :

Այս առթիւ կիմացունեմ ձեր մեծ
ծագաւութեան թէ՝ նոյեմիւրի 26 ին
եկաւ քաղաքս Երևանավէմաց Առաքելական
աթուոյն այցելու արժանապատիւ Տէր
Մելքիսեդեկ վարդապետ Մուրանանց։
Սոյն ազնիւ անձին վրաց որշափ գալիսառ
որ զրուի մի՛ հործէք թէ շափազան-
ցութիւն է, այլ իւր ստրկեցաւթեանը,
հեղորացութեանը, ազգ ասիրութեանը
և ուսումնական հմտութեանը արժա-
նառ սպանէն է : Իւր մասնաւոր խօսակ-
առ Ականան և Հայուսառական սպան

ԻՐԻՆԱԿԻ ՄԱՍՏ-

Տէվակիր վէ խաղախնուեն (խաղինէ) վէ մալ ստացող լարը համան պիրագիրինէ վէ մադաղուզ սէնէտի ալբնարագէ ֆրատա վիրիչն իլմու խառիչը վէ սէրկի վէ սուրէթ վէ սոյիր սէնէտալէր վէ միւհթաճին վէ ֆուգարակա վէ մէ քթէալէրէ վէ խաղատէթ մահէլէրինէ վէ թէսխամթի խայրինէնէն մախտա օլմագ իւղրէ վիրիւն իւնին իլմու խառիչը վէ պիր շախուըն ֆադրը հալինի միւակչիւն իմթա օլունան իլմուխապէրլէր վէ ճիւնհա վէ ձինուեէթ մաղալաթա իլամլարը վէ մէարիթէ միւնհասըր օլան մաթպուաթը մէգիւութա, միւսթէսնա օրարագ թամզա թէսմինտէն մաափ թութա լաճագըր արը :

Digitized by srujanika@gmail.com

Թամզդա րէսմի ի քի գըսմալը: Պի-
քի բէսմի մագթու օլուպ, էշպու նի-
զումնոմեկնէ մէրգութ լուսումը մագ-
թուա թարիֆարընտա հնվոտի պէեան
օլունան, կըլրագտ մախոււա աըր: Ի-
քինձիսի նիսպի (Համեմատական) օ-
լարագ էվլրագ ու սէնէտաթըն հայի
օլոււզու մէրգալիցին մըդտարընտ
նիսպէթէ վազ օլունուու, պէրվէճհի
զիր թայեին օլունմուշ աըր:

Ամանակի մեր ազգին վիճակը ու ո՞ր կը հաս-
նելը

Սրբանապատիւ վարդապետն ամսոց
Տ ին մեխիցաւ քաղաքի ո Պաքալ եղիկա-
թալու համար . թաղլով իւր ետևէն քաղ-
աք յիշատակ մը իուզը ժաղարդոց ուր-
ուն մէջ

Խնամ

118

գալը ալիթը պին զուրուշա գատար
օլանատան իւչ վէ ալիթը պին զուրուշ-
տան եօդարը սէքիդ պին զուրուշա
գատար օլանատան տէօթմ, վէ սէքիդ
պին զուրուշտան եօդարը օն պին

զուրուշտ դատարկ օլմիտան պէշ, վէ
օն պին զուրուշտան եօդարը օն պէշ
պին զուրուշտ դատարկ օլմիտան եժ-
տի պաշտոն, վէ օն պէշ պին զուրուշ-
տան եօդարը եկիկիրմի պին զուրու-
շտ դատարկ օլմիտան օն զուրուշար-
նաճաղ արք եկիկիրմի պին զուրուշտան

եօդարը էլլի պին զուրուշա գատար
հեր օն մին զուրուշ վէ քէսուրընտա
բէսմի նիսպի պէշէր զուրուշ թէրագդ-
իտէրէք, էլլի պին զուրուշտան թամ
եկիբրմի պէշէ զուրուշ ալընաճաք վէ
էլլի պին զուրուշտան եօդարը, եէթմիշ
պէշէ պին զուրուշա գատար օ-
թուղ եէտի պուչուգ, վէ եէթմիշ
պէշէ պին զուրուշտան եօդարը եիւղ
պին զուրուշա գատար օլանտան էլ-
լի զուրուշ խմիհուալ գըլընաճագ-
աըր : Եիւղ պին զուրուշտան եօդա-
րը օլուակ եիւղ էլլի պին զուրուշա
գատար օլանտան եէթմիշ պէշէ, վէ
եիւղ էլլի պին զուրուշտան եօդարը
իքի եիւղ պին զուրուշա գատար օ-
լանտան եիւղ զուրուշ ալընըդ, իքի
եիւղ պին զուրուշտան եօդարը պէշէ
եիւղ պին զուրուշա գատար հէր
եիւղ պին զուրուշ վէ քէսուրընտա
էլլիշէր զուրուշ թէրագդը իթմէք
իւղիք պէշէ եիւղ պին զուրուշտան
թամ իքի եիւղ էլլի զուրուշ ալընա-
ճագ աըր :

Պէտք իւղ պին զուրսուշտան եօդա-
րը եէտի եխող էլլի պին զուրսուշտ
դատար օլանտան խաչ եխող եէթմիշ
պէշ զուրսուշ, վէտ եէտի իւղ էլլի պին
զուրսուշտան պէիր միլեօն զուրսուշտ
դատար օլանտան պէշ եխող զու-
րսուշ, վէտ պէիր միլեօն զուրսուշտան եօ-
դարը պէիր միլեօն պէշ եխող ոլին զու-
րսուշ դատար օլանտան եէտի եխող
էլլի զուրսուշ վէտ պէիր միլեօն 300 պին
զուրսուշտան եօդարը իքի միլեօն զու-
րսուշ դատար օլանտան պին զու-
րսուշ ալբնըպ, իքի միլեօնտան ֆառզ-
լասընըն պէճէր միլեօն վէտ զուրսու-
րսուշ իջն 300 զուրսուշ իսթիթա օլու-
նածագ տըր :

Հեր սեպ թահիլութեն վէ էմը ու
մասկ ինք ի ու ի ու ի ու ի ու ի ու

հէվալէ սէնէտէրի վէ բօլիչալար վէ
հէր նէվ պօնուղար վէ մադպուզ վէ
խըրա սէնէտէրի, վէ եմանէթ սէնէտ-
էրի վէ թիւննոր վէ եփրատ պէյ-
նինատ միւթէտավիլ օլան քետիֆէյի
սէնէտամ վէ մէպլաղը մուայեէն իւ-
ղէրինէ ադա ու թանդիմ օլաւնան
թէտհիւտ վէ քէփալէթ վէ շիրքէթ
վէ սայիր մուգալէլէ սէնէտէրի վէ
սիկուրիթա բօլիչալարը վէ մէհափիմի
շէրիեէտէն վիրիլէն իտանէ (Էօտիւն
վէրմէք) վէ սիկուշէրա (ալբմ սաթըմ
հէօննէթ վէրի իիէ գասամ տէփթէր-
էրի, վէլ հատըլ ըուսումը մադթուա
թարիփառընտա կէօրիւլէն եփրադըն
զայրի օլարադ մուայեէն գըյմէթ վէ
ետ մէ պլաղ իւղէրինէ եափըլմիշ օլան
պիլ ծիւմէ ոէնէտամ բէսմի նիսպի-
եէ թապի տիր: Ֆալաթ աթ միւթէտատէս

Նիւստուէլքրի օլոն բօյիշալար սայիթ սէ
նէ ատթը թիւճճարին էնին եալընդզ
պիքէր նիւստուէլքրի բէսմի թամլանեա
թաղի օլուպ, տիկէր նիւստուէլքրի իս-
թիմալ օլունմառըգծա բէսմի թամ-
դա վիրմէնէնէք տիր:

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ԽՍՀ ԲԱՆԱԿ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանցի խմբակի մը պատիեւ բն է այս : յօրաւմ՝ Հայոց դէմքն ու կերպարանքն ոյնքան բնական է : որ հայրենեաց միշտառակութեան զմոյ-
ժի երեւայթ մը կը ներկայացնէ :

Կր ծախուե՞լի զրատան Փարփղու-
ի Յակովեան խոն, թիւ 13. եւ 'ի զը-
րատան Սբագեան Պազաստար ազայի
'ի Մէրճան չարչը, թիւ 29. եւ ամեն
զրավաճառաց քայ:

Page 2 202

H. L. U. T.

יְהוָה-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל

Օրինագեղ փալանիկայի Նախագիուս
զայը Հանդուցեալ Գոտպազ Պաշը Ա.
Մկրտիչ ազայի և թիւ տաւնը ծախու էւ
Ունի 1390 կանգունէն աւ ելլու տեղ
որպէս մէջ կայ Երկու ռատն մէկը մեծ՝
10 սենհամեսք ջրհօսով խահաբանով ։
Ջրշեղով եւ կանոնաւոր տան մը պէտք
եղած ուրիշ ունեն բանով։

Այսպէս մայլաքաղաքին շնորհան
Գալիքաբճը ըստին Պալթաճի խառ
նը փարի յարի թիւ 8 եակմաճի Պէ-
զագեան Մեծ. Յովհաննեսօ աղային
Հետ տեսո՞ւ Ե Խօսի:

PL. II

Առաջիրի Շահանէ Նանը ազիզ ի-
ստորէ աէլիթմէնլինրնտէ մէվնուա
պուլունան 99000 գրյէ պէշինծի տա-
քիքին պէհէր գըյէսի 59 փարա վէ
95000 գըյէ ալմընճը տաքիքին պէ-
հէր գըյէսի 23 փարատան ժալիպէրի
խզերինուէ օլուապ, քետանունի էվդէլը
րում մինին եկիմը տօգտ զունճու ճիւման
էրմէսի կիւնիւ միւլոցէտեսի պիլ
իծրու գտրարը դամիսի վէրինէրչք
ֆիրու խմբ օլունաճաղընան, իշմիրա-
սընա թալիս օլանլորդն եէվմը մէկ-
քիւրտէ Տարի Շուրայի առքէրիցէ
կէլմէլէրի. Պատը Սէրասքէրի
26 փետանունի էվիլ 1873

Առաքիրի Շահանէ Նանը ազիլ ի-
տարէսինտէ 100.000 Գըյէտէն զիյա-
տէ մէվճուտ պար լունան քէփէր իլէ
իւչ ման խրթամինէ քառար մէրա-
քիմ խաէճէք քէփէքին պէհէր գը-
յէսի. Տի վարատառ թալիպի իւզէրին-
տէ օլուապ քեանունի էվիլլը բամինին
օթուզ պիլիննի վաղար էրինէսի կիւ-
նիւ գարարը գամիսի իճրտ օլունա-
ճաղնատն, տահա զիյատէ Փիյաթլէ
իշխիրապնա թափագ օլունլարըն եւ վմը
մէզըի բաէ նիհացիէթ տատիւ սէքիզէ
քառար Տարի Շոր բայի առքէրիյէ կէլ-
մէլէրի:

(Sugunan et al.)

